

USVOJENI TEKSTOVI

P8_TA(2018)0316

Negativne posljedice američkog Zakona o izvršenju poreznih obveza s obzirom na račune u inozemnim financijskim institucijama za građane EU-a

Rezolucija Europskog parlamenta od 5. srpnja 2018. o negativnim učincima američkog Zakona o izvršenju poreznih obveza s obzirom na račune u inozemnim financijskim institucijama (FATCA) na građane EU-a, a naročito na takozvane „slučajne Amerikance“ (2018/2646(RSP))

Europski parlament,

- uzimajući u obzir članke 7., 8. i 21. Povelje Europske unije o temeljnim pravima,
- uzimajući u obzir članke 8. i 14. Europske konvencije o ljudskim pravima,
- uzimajući u obzir Uredbu (EU) 2016/679 Europskog parlamenta i Vijeća od 27. travnja 2016. o zaštiti pojedinaca u vezi s obradom osobnih podataka i o slobodnom kretanju takvih podataka, te o stavljanju izvan snage Direktive 95/46/EZ (Opća uredba o zaštiti podataka)¹,
- uzimajući u obzir Direktivu 2014/92/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 23. srpnja 2014. o usporedivosti naknada za posjedovanje bankovnog računa, promjeni bankovnog računa i pristupu bankovnom računu s osnovnim uslugama²,
- uzimajući u obzir Direktivu Vijeća 2014/107/EU od 9. prosinca 2014. o izmjeni Direktive 2011/16/EU u pogledu obvezne automatske razmjene informacija u području oporezivanja³,
- uzimajući u obzir zaključke Vijeća od 11. listopada 2016. o poreznoj transparentnosti,
- uzimajući u obzir Komunikaciju Komisije od 5. srpnja 2016. o dodatnim mjerama za poboljšanje transparentnosti i suzbijanja utaje i izbjegavanja plaćanja poreza (COM(2016)0451),
- uzimajući u obzir svoju preporuku od 13. prosinca 2017. Vijeću i Komisiji nakon

¹ SL L 119, 4.5.2016., str. 1.

² SL L 257, 28.8.2014., str. 214.

³ SL L 359, 16.12.2014., str. 1.

istrage o pranju novca, izbjegavanju plaćanja poreza i utaji poreza¹,

- uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 6. srpnja 2016. o odlukama o porezima i ostalim mjerama slične prirode ili učinka²,
 - uzimajući u obzir zajednički standard izvješćivanja OECD-a koji je Vijeće OECD-a odobrilo 15. srpnja 2014.;
 - uzimajući u obzir pitanja upućena Komisiji i Vijeću o negativnim učincima FATCA na građane EU-a, a naročito na takozvane „slučajne Amerikance”(O-000052/2018 – B8-0033/2018 i O-000053/2018 – B8-0032/2018),
 - uzimajući u obzir članak 128. stavak 5. i članak 123. stavak 2. Poslovnika,
- A. budući da je Odbor za predstavke primio predstavku od udruženja europskih građana u kojoj su izrazili zabrinutost u pogledu negativnih učinaka FATCA-e, njegovih provedbenih međuvladinih sporazuma i međunarodnog učinka oporezivanja na temelju državljanstva;
- B. budući da od stupanja na snagu FATCA-e i povezanih provedbenih međuvladinih sporazuma sklopljenih između država članica i SAD-a finansijske institucije EU-a, pod prijetnjom kazni pogubnih za franšize u SAD-u, uključujući zadržavanje iznosa smanjenog poreza od 30 %, moraju putem nacionalnih vlada američkoj Poreznoj upravi (IRS) dati detaljne informacije o računima iza kojih stoje navodni „Amerikanci”; budući da bi to moglo predstavljati kršenje pravila EU-a o zaštiti podataka i temeljnih vrijednosti;
- C. budući da je cilj FATCA-e spriječiti utaju porezu među „Amerikancima” te da zbog tog sporazuma strane finansijske institucije moraju tražiti „Amerikance” pomoću različitih pokazatelja, kao što su mjesto rođenja u SAD-u, američki broj telefona i naznake punomoći na račun osobe s američkom adresom, pri čemu identificirane osobe moraju dokazati da nisu „Amerikanci”;
- D. budući da bi upotreba pokazatelja, koji se zahtijevaju FATCA-om, mogla rezultirati proizvoljnim otkrivanjem ili kažnjavanjem pojedinaca koji zapravo nemaju značajne veze sa SAD-om; budući da su FATCA-om u praksi obuhvaćene velike skupine pojedinaca, poput građana EU-a/SAD-a s dvojnim državljanstvom i njihovih članova obitelji koji nisu iz SAD-a, a posebno tzv. slučajni Amerikanci koji su rođenjem dobili američko državljanstvo, ali ne održavaju nikakve veze sa SAD-om, nisu ondje nikada živjeli, radili ni studirali te nemaju američki broj socijalnog osiguranja;
- E. budući da je Komisija primila na znanje da su FATCA i s njom povezani provedbeni međuvladini sporazumi imali neželjeni učinak ograničavanja pristupa finansijskim uslugama u EU-u za državljane SAD-a i sve osobe koje bi na temelju nekih pokazatelja mogle biti podložne FATCA-i („Amerikanci”);
- F. budući da FATCA u velikoj mjeri utječe na život i sredstva za život tisuća građana EU-a i njihovih obitelji u EU-u koji poštuju zakone, te da se osobama koje potпадaju pod definiciju „Amerikanaca” zamrzavaju računi, brani pristup svim bankovnim uslugama

¹ Usvojeni tekstovi, P8_TA(2017)0491.

² SL Ć 101, 16.3.2018., str. 79.

uključujući životno osiguranje, mirovine i hipoteke, zbog nevoljnosti finansijskih institucija da provode skupa izvješćivanja u skladu s FATCA-om; budući da se, osim toga, podaci članova obitelji građana EU-a dijele s SAD-om, a njihov je pristup europskim bankovnim uslugama (npr. zajedničkom računu i/ili hipotekama) ograničen;

- G. budući da su „slučajni Amerikanci” koji ne žele da na njih utječe FATCA primorani službeno se odreći američkog državljanstva, što je vrlo složen proces za koji su potrebni američki broj socijalnog osiguranja ili američki međunarodni porezni identifikacijski broj, koji većina „slučajnih Amerikanaca” ne posjeduje;
- H. budući da američke internetske platforme poput AirBnBa, Tripadvisora i Amazona moraju prikupljati porezne informacije od svih građana EU-a koji se koriste njihovim internetskim uslugama te ih predati američkoj Poreznoj upravi (IRS); budući da je cilj te prakse utvrditi je li korisnik državljanin SAD-a i tako odrediti podlježe li zarada ostvarena na tim platformama obvezama porezne prijave u SAD-u u kontekstu FATCA-e; budući da ta praksa očito nije u skladu s pravilima EU-a o zaštiti podataka;
- I. budući da su Direktivom 2014/92/EU (Direktiva o računima za plaćanje) države članice obvezne osigurati da kreditne institucije ne diskriminiraju potrošače na temelju njihova državljanstva ili mjesta boravka;
- J. budući da su države članice Direktivu o računima za plaćanje trebale prenijeti do 18. rujna 2016.;
- K. budući da je Europski parlament u svojoj Rezoluciji od 6. srpnja 2016. o odlukama o porezima i ostalim mjerama slične prirode ili učinka primio na znanje nedostatak uzajamnosti između SAD-a i EU-a u okviru sporazuma FATCA;
- L. budući da su FATCA i zajednički standard izvješćivanja OECD-a o automatskoj razmjeni informacija o oporezivanju ključni alati za borbu protiv korupcije, prekograničnih poreznih prijevara i utaje poreza;
- M. budući da je francuska Nacionalna skupština u listopadu 2016. nakon dvostranačke misije za utvrđivanje činjenica objavila izvješće s rezultatima istraživanja međunarodnih učinaka određenih američkih zakona, uključujući FATCA-u, te u njemu preporučila da francuska vlada započne pregovore o izmjeni svog poreznog ugovora s SAD-om ili da od američkog zakonodavca zatraži da izmijeni američki zakon kako bi se francuskim državljanima koji su „slučajni Amerikanci” omogućilo da izađu iz američkog sustava i odreknu se neželjenog američkog državljanstva bez troškova, administracije i kazni; budući da je SAD nedavno osnovao odbor s izričitim zadatkom da istraži međunarodno oporezivanje francuskih državljana „slučajnih Amerikanaca” te da su u studenom 2017. o toj temi podnesene rezolucije u Senatu i u Nacionalnoj skupštini; budući da je francuski Senat 15. svibnja 2018. jednoglasno donio rezoluciju u kojoj poziva francuski Vladu da odmah poduzme mjere kako bi se zajamčilo da se pravo francuskih građana koji su „slučajni Amerikanci” na posjedovanje bankovnog računa poštije, da diskriminatorne prakse francuskih banaka zbog FATCA-e prestanu i da se odmah pokrene informativna kampanja kako bi se informiralo francuske državljane koji žive u SAD-u o posljedicama američkog prava o državljanstvu i oporezivanju; budući da se u rezoluciji zahtijeva ulaganje snažnih diplomatskih npora kako bi se pronašlo rješenje za francuske građane koji su „slučajni Amerikanci” koje bi im omogućilo da se odreknu neželjenog američkog državljanstva bez troškova,

administracije i kazni te da SAD poštuje obećanje o uzajamnosti u skladu s kojim je Francuska pristala potpisati međuvladin sporazum;

- N. budući da su SAD i Eritreja jedine dvije države u svijetu koje su usvojile oporezivanje na temelju državljanstva, a Eritreju su Ujedinjeni narodi osudili zbog njezina „poreza na dijasporu”;
- O. budući da je SAD u prosincu 2017. izglasao važnu poreznu reformu, kojom se međutim nije ukinulo načelo oporezivanja na temelju državljanstva za pojedince, već se uvelo oporezivanje na teritorijalnoj osnovi za američke multinacionalne korporacije;
- 1. poziva države članice i Komisiju da se pobrinu da se temeljna prava svih građana, posebno „slučajnih Amerikanaca”, jamče, posebno pravo na privatni i obiteljski život, pravo na privatnost i načelo nediskriminacije, kako je utvrđeno u Povelji Europske unije o temeljnim pravima i Europskoj konvenciji o ljudskim pravima;
- 2. poziva države članice da osiguraju potpuni i točan prijenos Direktive o računima za plaćanje, posebno njezinih članaka 15. i 16., te da svim građanima EU-a neovisno o njihovom državljanstvu zajamče pravo pristupa računima za plaćanje s osnovnim uslugama;
- 3. poziva Komisiju da ubrza analizu nacionalnih mjera za prenošenje Direktive o računima za plaćanje te da u svoju procjenu uključi i „slučajne Amerikance”, građane s dvostrukim državljanstvom i američke državljanke koji zakonito borave u EU-u, posvećujući pritom posebnu pažnju svakoj vrsti diskriminacije koju bi financijske institucije mogle provoditi u odnosu na porezne obveznike koji zakonito borave u EU-u, a spadaju u kategoriju „Amerikanaca” u svrhu FATCA-e;
- 4. poziva Komisiju da bez odgode pokrene postupke zbog povrede prava u slučaju utvrđenih kršenja provedbe Direktive o računima za plaćanje te da Europski parlament i Vijeće izvijesti o mjerama koje su poduzete kako bi se osigurala pravilna provedba navedene Direktive;
- 5. naglašava potrebu da se osigura odgovarajuća razina zaštite osobnih podataka koji se u skladu s FATCA-om prenose SAD-u, uz potpuno poštovanje nacionalnih i europskih zakona o zaštiti podataka; poziva države članice da preispitaju svoje provedbene međuvladine sporazume te da ih po potrebi izmijene i usklade s pravima i načelima Opće uredbe o zaštiti podataka; apelira na Komisiju i Europski odbor za zaštitu podataka da bez odgode istraže svako kršenje pravila EU-a o zaštiti podataka od strane država članica čijim je zakonodavstvom ovlašten prijenos osobnih podataka američkoj Poreznoj upravi u svrhu FATCA-e te da pokrenu postupke u slučaju povrede zakona protiv država članica koje ne provode pravila EU-a o zaštiti podataka na odgovarajući način;
- 6. poziva Komisiju da provede potpunu procjenu učinka FATCA-e i međunarodne prakse SAD-a u pogledu oporezivanja na temelju državljanstva na sve građane, financijske institucije i gospodarstva EU-a, uzimajući u obzir trenutna nastojanja u Francuskoj i drugim državama članicama, te da objasni ako postoje ozbiljna odstupanja među građanima i/ili osobama koje imaju boravak u različitim državama članicama EU-a, posebno u pogledu propisa o zaštiti podataka i standarda temeljnih prava, koja su rezultat provedbe FATCA-e i činjenice da je riječ o osobi „američkog podrijetla”;

poziva Komisiju da u EU-u provede sveobuhvatnu procjenu statusa uzajamnosti sporazuma FATCA ili njezina nepostojanja, te da ocijeni poštuje li SAD svoje obveze u skladu s raznim provedbenim međuvladinim sporazumima koje je potpisao s državama članicama;

7. poziva Komisiju da procijeni i po potrebi poduzme mjere kako bi osigurala da se temeljna prava i vrijednosti EU-a ugrađena u Povelju o temeljnim pravima i u Europsku konvenciju o ljudskim pravima, kao što su pravo na privatnost i načelo nediskriminacije, te pravila EU-a o zaštiti podataka, poštuju u kontekstu FATCA-e i automatske razmjene poreznih informacija sa SAD-om;
8. žali zbog svojstvenog nedostatka uzajamnosti provedbenih međuvladinih sporazuma koje su potpisale države članice, posebno u pogledu količine podataka za razmjenu, koja je za države članice veća nego za SAD; poziva države članice da kolektivno obustave primjenu provedbenih međuvladinih sporazuma (ili dijeljenje svih informacija koje se ne odnose na informacije o računima koje državljanji SAD-a s boravištem u SAD-u posjeduju u EU-u) sve dok SAD ne pristane na multilateralni pristup automatskoj razmjeni informacija, tako što će staviti izvan snage FATCA-u i pridružiti se zajedničkom standardu izvješćivanja (CRS-u) ili tako što će ponovo pregovarati o FATCA-i na razini cijelog EU-a, s time da će iste obveze uzajamnog dijeljenja vrijediti s obje strane Atlantika;
9. poziva Komisiju i Vijeće da predstave zajednički stav EU-a prema FATCA-i kako bi se na odgovarajući način zaštitila prava europskih građana (naročito „slučajnih Amerikanaca“) i poboljšala jednaka uzajamnost u automatskoj razmjeni podataka sa SAD-om;
10. poziva Vijeće da ovlasti Komisiju na otvaranje pregovora sa SAD-om o potpisivanju sporazuma FATCA između EU-a i SAD-a kako bi se osigurala potpuna recipročna razmjena podataka i podržala temeljna načela prava EU-a, kao i Direktive o računima za plaćanje i kako bi se „slučajnim Amerikancima“ u EU-u omogućilo da se odreknu neželenog američkog državljanstva bez troškova, administracije i kazni;
11. nalaže svojem predsjedniku da ovu Rezoluciju proslijedi Vijeću i Komisiji.